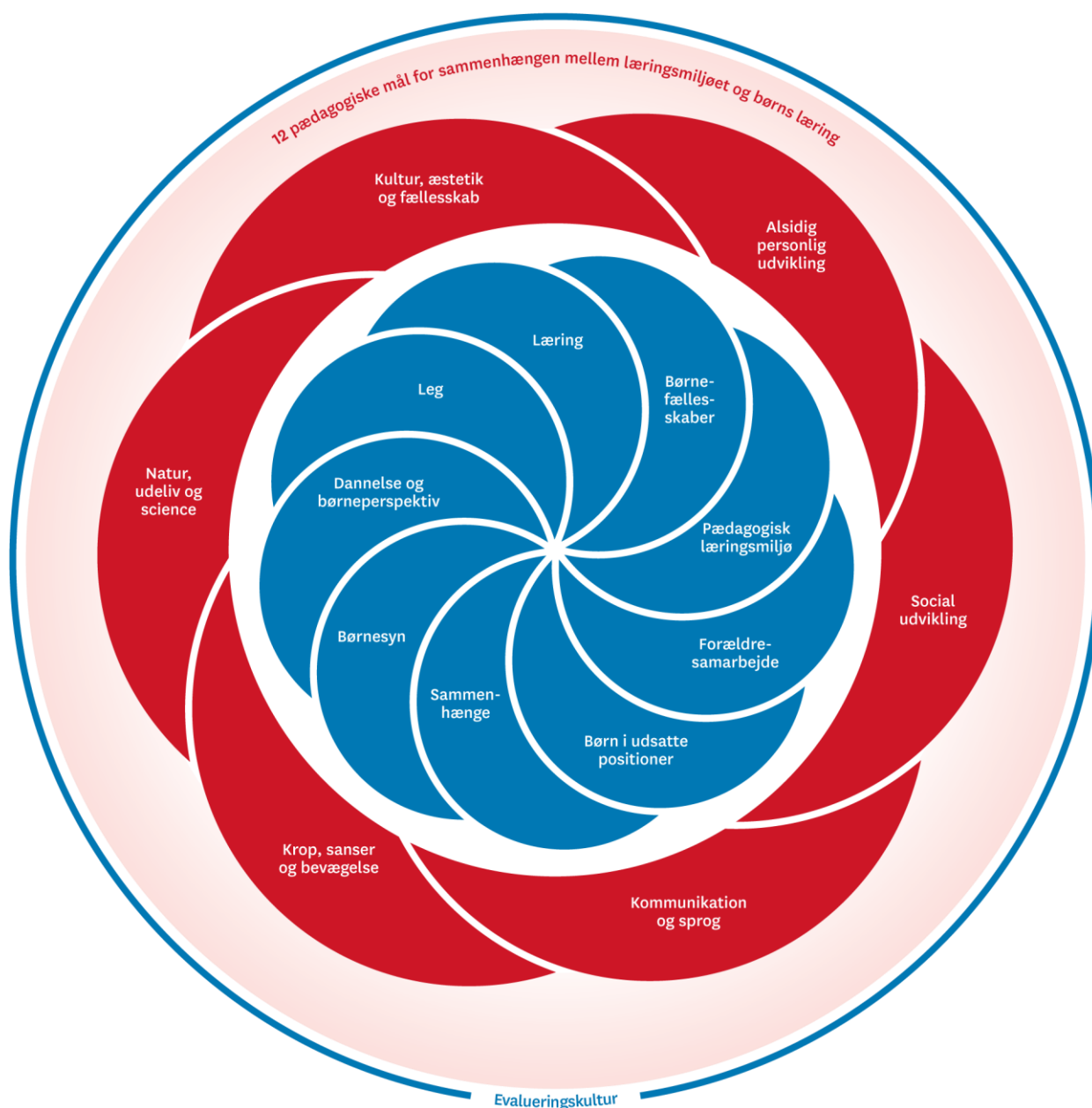

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Nordstjernen 2020

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Børnehuset Nordstjernen, Brøndby Nord Vej 107, 2605 Brøndby, 4328 6150

nordstjernen@brondby.dk, www.brondby.dk/nordstjernen

Åbent mandag til fredag fra 6:26 til 16:50

Nordstjernen er en integreret daginstitution normeret til 43 vuggestuepladser til børn under 2 år og 8 måneder samt 80 børnehavepladser til børn fra 2 år og 8 måneder. Vuggestueafdelingen er opdelt i 4 børnegrupper med ca. 10-11 børn i hver, tilsvarende er børnehaven opdelt i 4 børnegrupper á ca. 20 børn. Til alle børnegrupper er der knyttet minimum 3 medarbejdere.

Nordstjernen er etableret i 2015 efter en sammenlægning af de tidligere børnehuse Nordly og Voldbo. I 2016 flyttede vi ind i nyrenoverede bygninger centralt i Brøndby Nord.

Vi prioriterer faglighed og uddannelse højt og arbejder derfor på at øge andelen af uddannede pædagoger fra de nuværende 73%, således at den minimum kommer til at udgøre 81%. Af pædagogerne er 3 efteruddannelse som sprogvejledere, 2 som inklusionsvejledere, 1 som aktionslæringspædagog og 1 som ansvarlig for praktikvejledning af pædagogstuderende.

Nordstjernens pædagogiske principper bygger på:

- At søge at møde børnene på en måde karakteriseret ved ord som nærvær, anerkendelse, omsorg og tryghed
- At søge at skabe et børnefællesskab, hvor børnenes indbyrdes forhold er karakteriseret ved ord som: fællesskaber, venskaber, legerelationer, omsorg for hinanden og generel respekt over for hinandens kulturbaggrund
- At prioritere at skabe tid og rum til refleksion over pædagogikken
- At være opmærksomme på vigtigheden af at arbejde med den fysiske indretning ude som inde

Har du spørgsmål kan du kontakte leder Bjarne Lundberg Olsen på bl@brondby.dk eller souschef Angie Bonde på ansof@brondby.dk

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn

- Det at være barn har værdi i sig selv, børn er ikke bare på vej til at blive voksne, men har krav på at leve i nuet

Derfor er der i Nordstjernen både "tid til at være og tid til at blive": Omsorg for barnet her og nu men også leg, stimulation og udfordringer for at understøtte trivsel, læring, udvikling og dannelse

- Barnet, børnefællesskaberne og legen skal respekteres

F.eks. Er der ofte børnehalebørn, der får lov til at lege alene indenfor, mens resten af stuen er på legepladsen

Pædagog og forældre hjælper og støtter det nye vuggestuebarn med at opnå en tryk tilknytning til dets nye omsorgspersoner

Dannelse og børneperspektiv

- Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse
- Vi indtænker børneperspektivet, når vi arbejder med det pædagogiske læringsmiljø

F.eks. når vi respekterer, at et barn ikke vil spise en bestemt slags mad

F.eks. når vi værner om "børns ret til krat", børnene er glade for at kunne have de lidt skjulte legesteder

- "Kultur handler også om dannelse. Derfor giver det god mening at bruge kultur som løftestang for dannelse; fordi kultur er det, der engagerer os, og hvor vi får mulighed for at udfolde os som mennesker" Brøndby Kommunes kulturpolitik

Vi giver børnene mange erfaringer med kultur for børn f.eks. teaterforestillinger, kultur med børn f.eks. når vi synger med musikpædagogen og kultur af børn f.eks. når børnene tegner, maler mm.

Leg

- Legen har en værdi i sig selv og gives både tid og plads i Nordstjernen

Det gælder såvel børnene egne lege, lege hvor vi som pædagoger deltager såvel som planlagte fælleslege f.eks. på legepladsen eller i Nørregårdshallen

- Nogle børn har svært ved at lege og har brug for, at vi som pædagoger hjælper legen på vej I vuggestuen er børnene mere fanget af legen, når vi leger med. Vi ser os som gode til at lege, men vi kan sagtens blive bedre

Vi eksperimenterer vi med legemanuskripter som metode f.eks. frisørleg og bus-/togleg

Læring

- Læring skal forstås bredt, og sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret

Derfor lader vi hverdagen bestå af en vekslen mellem planlagte og spontane aktiviteter samt pædagogiske rutiner og sikrer og værner om tid og plads til legen

Vi arbejder som pædagoger med vores positionering ift. børnenes læring – De tre læringsrum foran børnene, ved siden af børnene og bagved børnene

- Læring fremmes af at turde begå fejl, at famle og slippe fantasien løs

Derfor roser vi børn - og hinanden – for at turde prøve noget nyt for første gang, snarere end at rose selve resultatet

Børnefællesskaber

- Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, vi som pædagoger har ansvar for at rammesæt-

te

Vi har derfor fokus på børnenes indbyrdes relationer og støtter og guider dem i med stigende alder gradvist at blive mere selvhjulpne i at løse konflikter – og helst med munden frem for næverne

Vi indretter stuerne med mindre afgrænsede legeøer/legemiljøer

- Alle børn har krav på at være en del af børnefællesskabet

Vores pædagogiske indsats er derfor anderledes for nogle børn end for andre, fordi det for disse børn er en nødvendig forudsætning for, at også de opnår en plads i børnefællesskabet

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vi har lagt vores dagsforløb til rette således, at perioder med måltider (morgenmad, mellemmåltid, frokost, frugt) og pædagogiske rutiner omkring bleskift, sovning mm. veksler med perioder med planlagte pædagogiske aktiviteter og perioder med spontane aktiviteter. Vi er bevidste om også at arbejde med læringsmiljøet i ydertimerne, hvor praktiske opgaver let kan komme til at fylde for meget på bekostning af nærvær og tilstedevær.

Henover ugen er der i såvel vuggestue som børnehave dage med faste aktiviteter som rytmik i Kilden, bevægelsesleg i Nørregårdshallen, storbørnsgruppe og musikpædagog.

Vi indretter det fysiske læringsmiljø inde og ud med legeøer. Vi søger at opdele børnene i mindre grupper, dels efter børnenes interesser, dels efter hvad vi vurderer, det enkelte barn har brug for.

I vuggestuen er vi bevidste om at ”være nede på gulvet”, hvor børnene er og på at leve med i deres lege. På denne måde er vi kommet langt ift. at være i nærværende kontakt med de mindste børn, og vi har herigennem kunnet arbejde på et helt andet niveau med børnenes sprog – Konkret ser vi at børnene ved børnehavestart kan flere ord end tidligere, herunder farver, dyrenes navne og lyde osv. osv.

Legetøj og genstande skal være synlige og tilgængelige for børnene. Bøger er en vigtig del af læringsmiljøet, og på alle stuer er der såvel ”gulvbøger”, som børnene selv må og kan tage frem, såvel som ”reolbøger” som pædagogen tager frem sammen med en børnegruppe.

Vi hænger billeder og fotos op, som kan fremme og understøtte dialogen mellem barn og barn og mellem barn og voksen. Vi arbejder for et pædagogisk læringsmiljø med mindre ”Nej” og mere ”Stop” og guidning/afledning

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vi lægger vægt på ved opstart i vuggestuen at få etableret et godt forældresamarbejde, at møde forældrene med respekt, men også med nysgerrighed ift. at lære såvel familien som barnet at kende. Derfor sætter vi god tid af til en grundig forsamtale. Med en imødekomende tilgang fra os som pædagoger ift. forældrene bygges fundamentet for, at man som forælder er tryk ved at overlade sit barn i vores varetægt, og forældrenes tryghed ”forplanter” sig til børnene, så også børnene i stigende grad er trygge ved at være i børnehuset. Vi sætter god tid af til den daglige dialog i hente/bringe-situationerne om barnets trivsel og udvikling i såvel vuggestue som hjemme. Vi holder et årligt fælles forældremøde for hele huset med valg til forældrebestyrelsen og herudover mindre møder for dele af forældregruppen, f.eks. efterårets møde for forældre til de kommende skolestartere. Vi opfordrer forældre til og vejleder omkring vigtigheden af at læse bøger sammen med sit barn og vejleder mere bredt ift., hvordan man som forælder kan støtte sit barn ift. læring, udvikling og dannelse. Vi har en del sociale arrangementer som julefest og sommerfest, som primært personalet står for, og derudover et antal café-arrangementer som eid-café og halloween-café som primært forældrebestyrelsen står for. Vi prioriterer en tidlig og tværfaglig indsats og holder således ofte møder med forældre til børn, hvor vi vurderer, at der er behov for en fokuseret eller særlig indsats, dette være sig i forhold til sproglige eller andre behov. Derudover er forældre naturligvis altid velkomne til at bede om en møde omkring deres barn, så finder vi også mulighed for det.

Forældrebestyrelsen lægger vægt på:

- At samarbejdet er præget af god kommunikation, personlig dialog i hente/bringesituationer (”garderobesamtaler”) kombineret med brug af Tabulex
- F.eks. har en stue arbejdet med rimeord, dette var synligt for forældrene, der derfor kunne støtte op om det i hjemmene
- At samarbejdet hellere er differentieret med udgangspunkt i børnenes/forældrenes behov end en kort årlig ”dagtilbud/hjemsamtale” til alle
- At forældre/personale sammen kan trække på vejledning via distriktssocialrådgiver samt via ppr (talepædagog/psykolog & fysio-/ergoterapeut)
- At forældre støttes og vejledes i, hvorledes de kan støtte barnets sprogtiltagelse
- At forældremøder formidler planer/årets gang men også har fokus på, hvordan børnenes læring kan understøttes
- At forældre kan gøre brug af en ”gode-ideer-til-forældrebestyrelsen-postkasse”

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Børn i udsatte positioner udgør en bred gruppe, dette nødvendiggør naturligt individuelle tilgange. Nogle børn kan have behov for at blive skærmet ift. store børnegrupper, for ikke at komme til at slå eller have anden udadreagerende adfærd, mens andre børn kan have behov for at blive hjulpet ind i de større børnegrupper.

Vi arbejder på at skabe en god interaktion til barnet, så man som pædagog kan hjælpe barnet videre på vej i gode relationer med andre børn. Vi søger at være nærværende og vægter den nære relation til såvel barn som forælder.

Med aktiv voksendeltagelse i legen støtter vi et barn i en ellers udsat position i at komme godt ind i legen, f.eks. ved at give barnet en positiv rolle/legefordel. Vi arbejder også bevidst med vores italesættelse, når vi søger at skabe og ikke mindst videreformidle ”den gode historie” om barnet. Vi arbejder med små grupper, som vi ofte sammensætter strategisk ift. at fremme pædagogiske mål. Vi søger at imødekomme barnet og tilbyde det plads og rum, hvor den voksne støtter og guider ift. barnets udfordringer som f.eks. sociale, motoriske, eller sproglige udfordringer

Vi samarbejder ift. barnet med dets forældre og ofte også med andre fagpersoner som distriktsrådgiver, talepædagog eller psykolog. I forhold til at sikre et godt læringsmiljø for det enkelte barn er det vigtigt, at pædagogen kan – og har tid til – at veksle mellem at observere/iagttage og at handle/forbygge/gribe ind

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?

Det sidste år inden SFO-start 1. maj starter hvert år allerede d. 30. april, hvor vi vinker farvel til de ældste børn, der skal i SFO. I samme øjeblik denne årgang er ude af døren, skal en ny ”social orden” etableres, for hvem skal nu være ”den der bestemmer?” ”den der er stærkest?” osv. I alle børnehavegrupperne er denne retablering af den sociale orden en væsentlig del af børnenes dagsorden frem mod sommerferieperioden, her er det vigtigt at vi som pædagoger er til stede i og er rammesættende i forhold til denne proces. I efteråret starter storbørnsgrupperne op og arbejder med udgangspunkt i Brøndby Kommunes fælles overgangspraksis med koncentration og selvhjulpenhed, intro til og interesse for tal og bogstaver herunder at barnet kan genkende og skrive eget navn og med at skabe nye relationer/venskaber på tværs af stuerne. I storbørnsgruppen laves en portfolio, som barnet på sidste besøgsdag i SFO’en giver videre skole/SFO, så den følger barnet. Vi deltager i det samarbejde, der er mellem Brøndby Østers dagtilbud og skole omkring fælles aktiviteter for børnegruppen herunder besøgsdagene i SFO/børnehaveklassen samt Idræt for sjov. Vi overleverer med forældresamtykke relevant viden om barnet til skole og SFO. Vi terper ikke bogstaver, men forbereder børnene på at kunne indgå i relationer med andre i større sammenhænge og børnegrupper.

Udviklingsfokus

- Vi skal have arbejdet med at have fokus på de kommende skolebørn allerede fra 1. maj, og ikke først når storbørnsgruppen starter, ligesom vi skal sikre, at ansvaret for arbejdet med at skabe sammenhæng til børnehaveklassen ikke kun ligger hos de ansvarlige for storbørnsgruppen, men er et fælles anliggende for alle stuens pædagoger

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi udnytter de muligheder, vi er opmærksomme på i lokalområdet ift. at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børnene

- Vi bruger Nørregårdshallen og Kulturhus Kilden til hhv. bevægelseslege for børnehaven og vuggestuen
- Vi går på biblioteket ift. boglån, film og teater
- Ture til Vestvolden, skole/SFO, Heerup Museet, byggelegepladsen, Kirken, kælkebakken, andre dagtilbud samt områdets legepladser eller bare ud for at se på togene der suser forbi.
- Vi gør ofte brug af Brøndby Kommunes Natur-pædagog, Sasha
- Vi vil gerne fremadrettet have etableret kontakt til det nærliggende plejehjem

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

- Det fysiske børnemiljø
 - Når vi opdeler legeplads, stuer, gangarealer og garderobe i små øer/læringsrum
 - Når vi arbejder på med spotlys/dæmpet lys at skabe ro og hygge omkring aktiviteter
 - Når der i børnehaven arbejdes på sammen med børnene at feje og gøre rent efter frokost
 - Når små bakker på vuggestuens legeplads giver mulighed for fysisk udfoldelse ift. balance, led og muskler
- Det psykiske børnemiljø
 - Når vi forsøger at lytte anerkende og være lydhøre over for børnenes behov
 - Når vi gennem samtale, bøger, rollespil eller spejling arbejder med børnenes indbyrdes relationer og venskaber
 - Når vi konsekvent griber ind når nogen driller, mobber eller ikke respekterer hinandens kulturelle baggrund
- Det æstetiske børnemiljø
 - Når vi arbejder med, at børnenes kreative produkter synliggøres og ophænges indendørs på vægge mm. såvel som udendørs på børnehavens legeplads, hvor børneprodukter har været udstillet i træernes kroner såvel som på hegnet rundt om legepladsen
 - Når vi med musik søger at påvirke arousal og stemning

De seks læreplanstemaer

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer."

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Vores pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes alsidige personlige udvikling, når barnet gennemlever hverdagsoplevelser i børnehuset, der veksler mellem leg, pædagogiske aktiviteter og rutiner. Vi har indrettet læringsmiljøet med mulighed for, at børnene kan lege i mindre legezoner. Vi lægger vægt på, at legetøjet er tilgængeligt og indbyder til leg. Vi roser og opmuntrer børnene til at prøve noget nyt og er opmærksomme på generte og forsigtige børn og giver dem små ”skub”, så de herved udvikler sig og får mod på at turde prøve noget nyt. Når legen må afbrydes f.eks. før frokost, forberedes børnene på dette i god tid, så de kan lege færdigt. Vi er opmærksomme på børnenes indbyrdes relationer og herunder på, at alle så vidt muligt har en ven.

Vi arbejder på at skabe et trygt læringsmiljø, hvor barnet gradvist erobrer større og større dele af verden, med udgangspunkt i zoner længere og længere væk fra den voksne tilknytningsperson. F.eks. med et tæppe på vuggestuens legeplads, med legetøj og en fast voksen. Fra denne trygge zone kan barnet gradvist bevæge sig længere og længere væk, for at opsøge andre børn, genstande eller voksne. Vi arbejder med barnets nysgerrighed, når vi leder efter krible-krable-dyr. Vi lægger vægt på, at store børn hjælper mindre børn

Det fælles pædagogiske grundlag er udgangspunktet, når tilknytning, tryghed og omsorg er fundamentale elementer i læringsmiljøet. I børnefællesskaberne spejler børnene sig i hinanden og skaber derigennem deres selvforståelse og selvbillende. I denne proces er legen basal, og derfor værner vi om, støtter og stimulerer børnenes leg. Alsidig personlig udvikling hænger tæt sammen med den sociale udvikling, når børnene gennem deres udvikling lærer at udvise empati og omsorg over for hinanden og lærer at respektere hinanden på lige vis. Når vi som ”fortæppe” arbejder med og skaber fælles aktiviteter omkring et eller flere af de 3 læreplanstemaer omkring krop, natur eller kultur, arbejder vi altid med et ”bagtæppe”, der handler om et fokus på børnenes sociale udvikling såvel som den alsidige personlige udvikling samt kommunikation og sprog

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Vores pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes sociale udvikling, når vi som pædagoger er nærværende, deltagende og tilgængelige for børnene. Vi indretter stuenes læringsmiljø med små legeøer for at understøtte forskellige legemuligheder, idet vi ved, at legen er en formidabel øvebane ift. barnets sociale udvikling. Vi opdeler børnene i mindre grupper for at styrke og støtte børnenes legerelationer, empati, fællesskabsfølelse og venskaber. Vi arbejder med skyggekasser på legepladsen for også her at støtte op om mangfoldige lege og samværsformer. Vi har fokus på børn i udsatte positioner i forhold til også for dem at skabe fællesskabsmuligheder. Vi hjælper og guider børnene i konfliktsituationer til i stigende grad at sætte ord på og bruge sproget frem for næverne. Vi opfordrer/hjælper børnene til at invitere/spørge om deltagelse i legen. Vi lægger vægt på at lade store børn hjælpe mindre børn, for derigennem at støtte følelsen af at være værdifuld for andre, at være velset, ønsket og savnet.

Det fælles pædagogiske grundlag er udgangspunktet, når vi ser, at et godt forældresamarbejde er afgørende for at skabe tryghed for barnet, såvel på den lange bane i forhold til at arbejde med primær voksne ifbm. indkøring/opstart i vuggestuen som konkret på den korte bane ift. den enkelte dag omkring aflevering om morgenen. Barnets sociale udvikling er tæt sammenvævet med læreplanstemaet kommunikation og sprog, idet kommunikationen opstår i og udspringer af det sociale samvær med andre. Omvendt bliver barnets sproglige kompetencer senere afgørende for dets muligheder for at indgå i sociale lege. Alsidig personlig udvikling hænger sammen med den sociale udvikling ift., at det, at mærke sig selv og kunne sætte ord på, er væsentligt ift. at udvikle empati. Når vi som "fortæppe" arbejder med og skaber fælles aktiviteter omkring et eller flere af de 3 læreplanstemaer omkring krop, natur eller kultur, arbejder vi altid med et "bagtæppe", der handler om et fokus på børnenes sociale udvikling såvel som den alsidige personlige udvikling samt kommunikation og sprog.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Vores pædagogiske læringsmiljø understøtter børns sproglige udvikling, idet vi lægger vægt på den almene hverdagssamtale, at befinde os i børnehøjde, hvor vi sætter ord på lege, barnets nonverbale sprog, samt ting og genstande, og at vi som personalegruppe løbende arbejder med udviklingen af dagligdagens rutiner, således at vores praksis hele tiden, afspejler vigtigheden af de daglige samtaler der føres med børnene. Husets sprogvejleder står desuden til rådighed for sproglig sparring, når husets stuer har brug for input generelt, når der udarbejdes og justere handleplaner for fokuserede og særlige sprogindsatser, eller når der udarbejdes nye fælles pædagogiske grundlag, for hele huset - f.eks. når vi arbejder projektorienteret med bl.a. pædagogikken blomstrer. Når vi gennemfører en sprogvurdering, og denne viser, at barnet har behov for en fokuseret eller særlig indsats, lægger vi vægt på at afholde en samtale – helst med begge forældrene. Samtalen har som mål, dels at formidle resultatet af barnets sprogvurdering og børnehusets planlagte sprogpædagogiske indsats i forhold til barnet, dels at give forslag til sprogstøttende aktiviteter i hjemmet.

Det fælles pædagogiske grundlag er således udgangspunktet, når der arbejdes med sproget i den almene hverdagssamtale. Sproglige kompetencer udvikles også i legen, samtidig med at de sproglige kompetencer er en væsentlig ressource for barnet ift. at skabe sig en position i legerelationer, kammeratskaber og venskaber. Vi har arbejdet med hverdagens rutiner som øvebaner ift. læreplanstemaet: I garderoben med kommunikation i på- og afklædning. I puslesituationer såvel som ift. dagens måltidssituationer.

Når vi som ”fortæppe” arbejder med og skaber fælles aktiviteter omkring et eller flere af de 3 læreplanstemaer omkring krop, natur eller kultur, arbejder vi altid med et ”bagtæppe”, der handler om et fokus på børnenes sociale udvikling såvel som den alsidige personlige udvikling samt kommunikation og sprog

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen".

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Vores pædagogiske læringsmiljø understøtter udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse, idet vi har flere opdelte legepladser tilpasset henholdsvis vuggestuebørn og børnehalebørn. På legepladsen kan børn cykle, gynge, løbe og spille bold, lege sanse- og balancelege mm. Vi har derudover fra efterår til forsommer Nørregårdshallen en dag hver anden uge og "bevæge-rummet" i Kulturhus Kilden en dag hver uge. Her er leg, dans, sanglege, klatring, boldspil, kolbøtter mm i fokus. Vi har Synge-Sarah en gang om ugen, hvor rytmik, sang, sanselege, dans og afslapning mm er i fokus. Male, tegne, perleplader og klippe/klistre er øvebaner for det finmotoriske. Flere stuer arbejder med børneyoga-øvelser. Fælles med andre dagtilbud og skolen har vi "Idræt på tværs" for de kommende skolebørn. Vi har derudover eget veludstyret motorikrum og jævnlige ture i lokalområdet. Stuerne er indrettet i forskellige læringsmiljøer med plads til fordybelse, bevægelse og leg. Hverdagens rutiner giver mange øvebaner ift. dette læreplanstema: I garderoben med på- og afklædning, selvhjulpenhed og kropsbevidsthed. I puslesituationer og når børnene skal op på Trip-Trap-stole og i krybber/barnevogne. Til måltiderne, når ske, kniv og gaffel skal anvendes mm.

Det fælles pædagogiske grundlag er udgangspunktet, når leg er på programmet i Nørregårdshallen. Børnefællesskaberne udspiller sig, når børnene er sammen om de kropslige aktiviteter. Det pædagogiske læringsmiljø skal udvirke, at børnene med ro i et trygt fælleskab tør udfordre sig selv og afprøve nye udfordrende kropslige aktiviteter. Læreplanstemaet "Kultur, æstetik og fællesskab" er i spil, f.eks. når vi laver sanglege med fagter og bevægelser eller ved kreative aktiviteter. Alsidig personlig udvikling" f.eks. når det handler om at turde og om at mærke egne grænser. Social udvikling" er i spil, når de kropslige aktiviteter foregår i fælles lege. "Kommunikation og sprog" handler også om gestik, mimik og kropssprog og er dermed tæt forbundet med det kropslige.

Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Vores pædagogiske læringsmiljø understøtter, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science, idet ture i lokalmiljøet ofte går til Vestvolden, hvor vi undervejs sanser, iagttager og taler om årstidernes gang og om påklædning ift. årstiden. Vi taler om, hvor maden kommer fra og ser dyrene, når børnehaven er på bondegårdstur. Vi sorterer affald og taler om, hvorfor det er vigtigt. Vi sår karse, blomster og tomater. Vi gør ofte brug af naturvejleder "Natur-Sasha". Vi er ude i al slags vejr, leger med sne og vand. Løb, rul, koldbøtter mm op og ned ad kælkebakken er et sikkert hit, der giver sanseoplevelser til store og små. Mærke at græsset er blødt og vådt, mærke dets duft. Gå ture og finde brombær, plukke, smage og lave syltetøj. Vi er nysgerrige sammen med børnene og undersøger og udforsker, hvad der kan findes under stubbe, sten og blade. Når vi er opmærksomme på børnene latetid og afventer deres svar, så byder de mere ind med deres forforståelser f.eks. om store og små blade. Når vi følger børnenes nysgerrighed, kommer flere børn med. Vi skal følge barnets interesse og bygge på derfra. På legepladsen har vi frugttræer og –buske, sommerfuglebuske og mange slags træer, som tiltrækker et udvalg af sommerfugle og krible-krabledyr. Vi har træstammer liggende, hvor der er spændende dyr underne. Vi har fuglekasser og egerfnodderkasser. Plukke æbler på børnehavens legeplads, rense dem og presse æbler til saft og nippe til saften bagefter, selvom den er sur. Vi arbejder med førmatematiske begreber, når vi f.eks. måler sneglenes slimspor eller tæller æbler, tallerkener mm. Konstruktionsleg og LEGO såvel som perleplader (former, farver og størrelser). Vi eksperimenterer med vand, sne og is. Vi iagttager sammen med børnene og er i refleksion og dialog om det, vi ser: Sne og is smelter til vand, der igen kan fryse udenfor, men kun til is ikke til sne?

Det fælles pædagogiske grundlag er udgangspunktet, når det pædagogiske læringsmiljø ved indretningen af vore legepladser er lagt til rette, så det understøtter arbejdet med natur og udeliv. Leg og læring er i fokus, når vi er i naturen. Nogle børn i udsatte positioner skal lære, at kryb og dyr ikke er farlige men spændende. Respekten for det levende er et vigtigt dannelsesmål. Læreplanstemaet "Kultur, æstetik og fællesskab" er i spil, f.eks. når vi tager naturmaterialer som kastanjer eller efterårsblade med hjem i Nordstjernen og bruger dem til at lave collager af. "Krop, sanser og bevægelse" er ofte også i spil, når børnene er i naturen: De løber, ruller mm på kælkebakken mm. Når vi taler om, hvad vi har fundet eller set sammen, er såvel "Kommunikation og sprog" som "Social udvikling" i spil. "Alsidig personlig udvikling" f.eks. når det handler om at turde holde sneglen.

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Vores pædagogiske læringsmiljø understøtter, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab, når vi sammen oplever, undersøger og skaber. Vi klippe-klitrer, tegner, maler, laver modeller-voks/trylledej, danser, laver cirkusforestillinger, synger, fortæller historier og læser op af bøger. Vi prioriterer teater og -forestillinger højt. Vi tager på ture til biblioteket, museer, Cinemateket mm. Vi har hver uge rytmik- og sangpædagog på besøg. Vi har indrettet det fysiske læringsrum, så vi har et alrum til fælles rytmik og sanglege. Vi understøtter legeskulturen gennem en indretning med små "legeøer", hvor legen kan udfolde sig med et minimum af forstyrrelse

I Nordstjernen mødes børn, forældre og pædagoger med en kulturbaggrund fra mange af jordens lande, derfor kræver vi af alle, at man respekterer hinandens mangfoldige kulturbaggrunde. Vi søger på tværs af aldre, etnicitet og køn at skabe små fællesskaber i det store. Vi arbejder med kulturbetingede traditioner omkring fastelavn, påske, eid, halloween og jul. Legetøj på stuerne afspejler - og skal afspejle - forskellige kulturer og etniske grupper. Børn i udsatte positioner understøttes, når stor hjælper lille.

Det fælles pædagogiske grundlag er udgangspunktet, når vi understøtter børnefællesskaber gennem opdeling i mindre grupper og fællesskaber. Børnenes leg er udtryk for børnenes egen kultur, børnekulturen. Når børnene tegner, maler, danser mm. er læreplanstema "Krop, sanser og bevægelse" i spil. Når vi sammen forbereder, efterbearbejder eller er i færd med kulturelle oplevelser er flere læreplanstemaer i spil: "Kommunikation og sprog" at være i samtale om noget, "Social udvikling" at være sammen om noget, "Alsiddig personlig udvikling" barnets identitet og dannelse

Udviklingsfokus:

- Vi arbejder på at være profilinstitution ift. kultur. vi har ansøgt huskunstnerordningen om et 2 årigt forløb "Med kulturen som løftestang", hvor vi sammen med billedkunstner, skal male succesbilleder og møde Henry Heerups billedunivers
- Kan vi skabe bedre værkstedsmuligheder og mere synlige krea-muligheder for børnene?

Evalueringskultur

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen."

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Vi har med Styrket Læreplan arbejdet på at skabe en langt mere udviklingsorienteret evalueringskultur med udgangspunkt i Evaluerings instituttets bud på en definition af evaluering:

"At evaluere er at vurdere og reflektere over den pædagogiske praksis I har i dag, for at gøre jeres praksis bedre i morgen"

Vi har herunder arbejdet med på forskellig vis at udvikle en evalueringsform, hvor vi anvender aktionslæring som ramme for fremadrettede praksisudviklende evalueringsprocesser i en arbejdsform, hvor pædagogikken udvikles og justeres gennem korte, gentagne, meget konkret praksisrettede og praksisudviklende tavlemøder. Med tavlemøder faciliteret ift. aktionslæringscirklen og læreplansblomsten og efterfølgende fotografisk fastholdt har vi fået skabt en udviklende "ikke-tidsrøvende" evalueringspraksis. Denne form har vi anvendt henover sommeren 2019 ift. at udvikle vores "sommer-legepladspraksis" og efterfølgende arbejdet videre med senest ift. udviklingen af vores morgenåbnings- og morgenmadspraksis.

Sideløbende med dette har vi fået etableret en god praksis for, at alle stuer har stuemøder hver 4. uge, hvor stuens aktiviteter og hverdagspraksis planlægges, justeres og evalueres. På personale og afdelingsmøder tilrettelægges og evalueres læringsmiljøet ift. den fælles pædagogiske praksis. I samarbejde med vores PPR-psykolog er vi i færd med at implementere en ny model for tværfaglig supervision ift. tilrettelæggelse, evaluering og justering af indsatser ift. enkeltbørn.

Til brug for stuernes dokumentations- og evalueringsarbejde har været efterlyst et nyere skemamateriale, idet vi tidligere har anvendt materialet "Tegn på Læring, 2008". Vi har således afprøvet det nye materiale "Tegn på læring, 2018", men materialet synes ikke at være synderligt håndterbart eller udviklingsorienteret ift. en konkret dagtilbudshverdag. Mere håndterbart kunne det til gengæld være at forsøge at arbejde med en SMTTE-model, men dette er mere på tegnebrættet, end det er etableret praksis. Stuernes dokumentations- og evalueringsarbejde er således et udviklingsfokus fremover

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Dette er "første version" af Nordstjernens Styrkede Læreplan efter, at folkettinget med dagtilbudsreformen i 2018 satte en ny dagsorden for arbejdet med de hidtidige læreplaner. Således vil vi også i de kommende 2 år i høj grad arbejde på, at "få styrket læreplan" langt mere ind under neglene end nu. Vi vil konkret som beskrevet ovenfor videreudvikle evalueringskulturen i hverdagen og i meget høj grad tage alvorligt og lægge os i selen for, at formålet med at evaluere skal være at forbedre morgendagens praksis til børnenes gavn og glæde. At dokumentere for at dokumentere eller evaluere for at evaluere er en død hest, og man skal som bekendt ikke ride på en død hest. At evaluere for at udvikle praksis er til gengæld i høj grad meningsfuldt, motiverende og udbytterigt for såvel børn, forældre som pædagoger. Med denne tilgang vil vi arbejde på at forbedre udvalgte dele af Nordstjernens pædagogiske praksis og læringsmiljø i lyset af det pædagogiske grundlag samt de pædagogiske mål indenfor de 6 læreplanstemaer.